

Vlaams
Parlement

vergadering **C239**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 1 juni 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het actieplan 'Clean power for transport' – 2085 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over energiescans – 2103 (2015-2016)	8
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over kleinschalige biomassa-installaties – 2155 (2015-2016)	11
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de opvolging van de conceptnota Fast Lane – 2172 (2015-2016)	12
VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de inning van het prosumententarief – 2211 (2015-2016)	16
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het rapport van het Internationaal Energieagentschap over België – 2233 (2015-2016)	18

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het actieplan 'Clean power for transport' – 2085 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, minister Tommelein komt van het federale niveau, en ik wil hem laten voelen dat we hier voortmaken met de zaken. Daarom wil ik vragen naar de stand van zaken in verband met het actieplan 'Clean power for transport' (CPT).

Dat actieplan werd uitgerold op basis van een Europese richtlijn. We willen daarin gaan voor zo veel mogelijk infrastructuur om zo veel mogelijk wagens met een alternatieve brandstof op de weg te krijgen.

In september vorig jaar hebben we daarover een conceptnota opgesteld. Eind vorig jaar is er daaraan een concreet actieplan gekoppeld. Dat moet dan een Vlaamse insteek vormen voor een later op te stellen federaal plan dat tegen het eind van dit jaar rond zou moeten geraken.

Minister, ondertussen kunnen we al heel wat dringende concrete zaken doen. In dat verband heb ik een aantal vragen.

De ambities uit dat actieplan zijn behoorlijk hoog gegrepen. We willen er echt mee voortmaken. In 2020 willen we een marktaandeel van elektrische wagens voor 7,5 procent, een vloot van 60.000 wagens en 7400 laadpunten. Voor compressed natural gas (cng) gaan we naar een marktaandeel van 5 procent, een vloot van 40.000 wagens en 300 cng-tankstations. Voor waterstof – mijn persoonlijke favoriet – gaan we naar 20 waterstof-tankstations. Als ik me niet vergis, opende enkele weken geleden in Vilvoorde het eerste station toegankelijk voor het publiek.

Minister, wat is de algemene stand van zaken? Welke dringende acties zijn er in Vlaanderen al geïmplementeerd in het kader van het actieplan? Hoe staat het daarmee?

De deadline voor het federaal actieplan is 18 november. Hoe verloopt het overleg met de andere deelstaten? Wat zijn de vorderingen?

We werken ook samen op internationaal niveau. Er beweegt heel wat in Europa. De Vlaamse werkgroep werkt daaraan mee. Wat ligt er op dat vlak op de plank?

Ik weet niet of u kunt antwoorden op mijn vraag over initiatieven met betrekking tot alternatieve brandstoffen bij het openbaar vervoer, bij De Lijn? Zo niet, stel ik die vraag wel aan minister Weyts.

Ten slotte heb ik een heel concrete vraag. Het betreft een bezorgdheid die ik een paar maanden geleden heb geuit ten aanzien van de vorige minister, over het uitgebouwde premiestelsel. Het komt erop neer dat hoe duurder de wagen is, hoe minder ondersteuning je krijgt. Er is een verschil tussen elektrische wagens en waterstofwagens wat het innovatief proces betreft. Dat maakt dat een waterstofwagen sowieso wat duurder is en altijd in de hoogste categorie, dus het laagste premiestelsel, valt. Minister Turtelboom heeft toen toegezegd dat ze voor waterstofwagens sowieso de hoogste premie zou toekennen. Is dat al doorgevoerd? Of wanneer zou dat gebeuren?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Diependaele, uiteraard mag u mij vragen stellen die ik met minister Weyts kan bespreken. Zoals u weet, werken wij in een collegiale sfeer. Ik krijg regelmatig zulke vragen, bijvoorbeeld over transport. We bekijken dan wie waarvoor bevoegd is.

Zoals aangegeven in het actieplan 'Clean power for transport' worden de diverse werkgroepen naargelang de noodzaak geformaliseerd. Dat is ondertussen het geval met de werkgroep Infrastructuur, die een eerste keer samenkwam op 28 april. De werkgroepen Nichevloten en Watergebonden mobiliteit zijn de volgende die aan de beurt komen. In het kader van de financiële stimuli, regelgeving, lokale overheden en Vlaamse overheid heeft er al overleg plaatsgehad, zij het niet in de vorm van een formele werkgroep. Tal van acties zijn al uitgevoerd of geïnitieerd. Vaak wordt er gewerkt met de opportuniteiten die zich voordoen, zoals in het kader van de Klimaattop voor wat de Vlaamse overheid betreft. Hierbij wordt ook gebruikgemaakt van reeds bestaande overlegfora.

Meest in het oog springend, zijn de vergroening van de fiscaliteit, de premie voor zero-emissievoertuigen en de opdracht voor de netbeheerders om een basisoplaadinfrastructuur uit te bouwen. Daarnaast is er bijvoorbeeld ook een meldingsplicht voor laadpalen ingevoerd en is de opdracht gegeven om een databank op te zetten. Een aantal begrippen zijn wettelijk verankerd, er heeft uiteraard een communicatiecampagne gelopen en er is een informatieve website opgebouwd. De vragen richting de federale overheid zijn doorgegeven en de mogelijkheden van e-taxi's worden verkend. Vanuit de Vlaamse overheid is er een dossier ingediend voor Europese subsidies en er wordt aan een startgids voor lokale overheden gewerkt. Dat zijn heel belangrijke actiepunten.

De afstemming gebeurt binnen een gemengde werkgroep ENOVER-Transport (Energieoverleg), die de laatste keer heeft vergaderd op 27 april. Er is afgesproken dat elk gewest en de federale overheid eind mei – gisteren dus – een eerste ontwerp van tekst met elkaar zullen delen. Daarvoor zal worden gebruikgemaakt van het sjabloon, aangereikt door de Europese Commissie. In ieder geval moet Vlaanderen zich geen zorgen maken, aangezien het Vlaamse actieplan voor de einddatum definitief werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Het CPT-team werd ondertussen samengesteld. Een eerste vergadering vond deze week plaats. Zoals gezegd heeft de werkgroep Coördinatie een dossier ingediend voor Europese middelen.

Het belang van openbaar vervoer werd in het actieplan duidelijk in de verf gezet. Vanuit de coördinerende entiteit wordt dit dan ook hoog op de agenda gehouden. De praktische uitvoering ervan zal vanuit De Lijn moeten komen. Daarbij leeft de hoop dat de Europese middelen hiertoe zullen kunnen bijdragen. De opmaak van de strategie is mee opgenomen in het ingediende project. Ook de niet geringe middelen, die in het kader van het Klimaatfonds worden vrijgemaakt voor de vergroening van het openbaar vervoer, zouden kunnen bijdragen aan een verhoogde inzet van de bussen in Vlaanderen. Zoals gezegd, zullen we dat, samen met minister Weyts, verder vormgeven binnen de contouren van het goedgekeurde actieplan.

Zoals eerder aangegeven, ben ik bereid om te evalueren of we op termijn een aparte premie moeten maken voor waterstofwagens. Op dit moment ben ik daar echt nog niet mee bezig, omdat er nog onvoldoende tankstations zijn. Er is nu één tankstation in Vlaanderen. Mijn prioriteit ligt nu in het opzetten van een minimale tankinfrastructuur, zodat die wagens toch ten minste kunnen tanken in Vlaanderen, wat mij nogal essentieel lijkt. Zodra de investeringsplannen een meer concrete vorm gekregen hebben wat betreft die tankinfrastructuur, zal ik uiteraard aan de Vlaamse Regering vragen om het besluit aan te passen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Bedankt voor de uitleg. Ik heb nog een paar concrete vragen.

Kunt u wat meer uitleg geven over die watergebonden werkgroep? Als u dat niet meteen kunt doen, zoek ik het op of stel ik er een schriftelijke vraag over.

Ik heb inderdaad een schriftelijke vraag gesteld over de meldingsplicht voor laadpalen. Het was al vrij vreemd dat we niet wisten hoeveel laadpalen er waren. Maar dat wordt nu dus opgelost door u, wat een goede zaak is. We hadden er eigenlijk geen flauw idee van vanwaar we vertrokken. Het is goed dat er nu een meldingsplicht komt. Ik krijg echter ook signalen dat er heel grote verschillen zitten tussen die laadpalen in de manier van aanrekenen en de prijs zelf. Dat is voor een deel een privé-initiatief, dus dat laten we voor een deel ook zo, maar het zou niet slecht zijn om daar als overheid eens een overzicht van te krijgen, waar we eventueel kunnen bemiddelen om dat eenvoudiger te maken, zodat mensen niet nog extra worden afgeschrikt door hindernissen die overbodig zijn.

De Vlaamse tekst is inderdaad klaar, maar met het confederale overlegmodel dat we handhaven om tot een gezamenlijke tekst te komen, is het ook belangrijk hoe we op die federale zaken kunnen wegen. Ik wil u dan ook vragen om dat in de gaten te houden.

Bij internationale zaken is het echt belangrijk dat we proactief optreden, om mee op het beleid te kunnen wegen. We nemen daar niet alleen aan deel om daar subsidies te gaan halen. Wij willen daar ook onze input doen. We willen dat Vlaanderen een beetje als proeftuin gaat fungeren voor die alternatieve mobiliteit en dat we daar mee aan het stuur gaan zitten.

Wat de infrastructuur betreft, is het een beetje het verhaal van de kip of het ei. Ga je eerst voor de tankinfrastructuur die wordt opengesteld voor waterstof, en gaan we dan pas de premie voor die wagens verhogen? Of gaan we eerst voor de wagens, en zal de tankinfrastructuur automatisch volgen? Als je in die deadlock blijft vastzitten, komen we natuurlijk niet vooruit. De vorige minister had daar een toezegging over gedaan. Het gaat ook om heel weinig wagens. Het zou zelfs al veel zijn als er nu al privé verkocht worden. Het is dus maar een heel klein stapje om die hoogste premie te geven voor waterstofwagens.

Op het laatste punt kunt u nog niet antwoorden, en het is ook niet voor honderd procent uw verantwoordelijkheid, maar de grote vraag is natuurlijk of we tegen 2020 die ambitie zullen kunnen waarmaken, of we erin gaan slagen om die 60.000 elektrische wagens en 40.000 cng-wagens en die laadpunten en dergelijke meer te realiseren. Dat moeten we heel goed in de gaten houden. We zullen hier dus nog geregeld op terugkomen, om te bekijken of die plannen verstrengd of versneld moeten worden en of er nieuwe maatregelen moeten worden genomen.

Een deel zal natuurlijk ook afhangen van de pure marktwerking. We zien dat zoiets als Tesla daar echt een positieve boost aan geeft. Dat is nu hip. Dat is een hype. Dat kan alleen maar helpen om dat meer ingang te laten vinden bij de consument. Dat kan alleen maar positief zijn. Als overheid kun je inspanningen blijven doen, maar je hebt een paar van zulke zaken nodig om dat echt een vlucht te laten nemen. We zullen dit blijven opvolgen, minister, om te kijken of we die ambities kunnen waarmaken.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dit is een interessante vraag over een interessant plan. We zijn blij dat er heel wat stappen zijn gezet in de uitvoering ervan. Ik heb nog twee vraagjes om bijkomende informatie.

In heel dit debat is de laadinfrastructuur bijzonder belangrijk. De netbeheerders hebben daar nu een heel belangrijke rol in. Ik had begrepen dat die via aanbestedingen laadpaalinfrastructuur ter beschikking zouden stellen van lokale besturen. De netbeheerders zeggen aan de lokale besturen dat dat gratis ter beschikking zal worden gesteld. Kunt u wat meer duiding geven bij die aanbesteding en de financiering? Iemand moet het natuurlijk wel betalen. Welk marktmodel hanteren de netbeheerders daaromtrent?

In het kader van de deelauto's heb ik u twee weken geleden al een vraag gesteld over dit actieplan. Toen verwees u in het kader van het werkpakket 'nichevloten' naar Europese financiering. Vandaag verwijst u daar opnieuw naar. Waarvoor wilt u juist Europese financiering aantrekken? Bij welk Europees poortje gaat u precies aankloppen? Het benieuwt mij hoe die financiering eruitziet en wat Vlaanderen daar eventueel als cofinanciering tegenover moet zetten.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik heb een vraag over het wagenpark van De Lijn, dat ook vermeld werd in de vraagstelling van de collega. Het is er al een paar keer over gegaan in de commissie en in de plenaire vergadering, en dan gaat het altijd over het zoeken naar een evenwicht tussen de kostprijs van een echt ecologische bus en de kostprijs van een gewone dieselbus. Recent is er een bestelling geplaatst van zevenhonderd bussen voor De Lijn, maar het is niet bekend hoeveel hybride bussen, bussen op waterstof en elektrische bussen er zullen zijn. Hebt u zicht op die verhoudingen? Indien niet, had ik dat graag overgemaakt gekregen. Of anders wil ik er ook een schriftelijke vraag over stellen.

Ik stel gewoon vast dat er beleidsaanbevelingen worden gedaan in het algemeen, maar als men dat dan zelf moet doen, gebeurt dat niet altijd even consequent.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, we mogen zeker niet de voorbeeldfunctie van de Vlaamse overheid vergeten. Ik heb begrepen dat er een informele werkgroep is die zich buigt over de Vlaamse overheid. Ik heb daarover al eens een vraag gesteld aan minister Homans. Toen was er nog maar weinig actie. Het moet toch de ambitie zijn dat de Vlaamse overheid met de eigen vloot op 17 procent 'clean transport' komt. Dat is een vrij hoog maar een goed percentage aangezien wij een voorbeeldfunctie moeten hebben. Maar momenteel zitten we op 0,1 tot 0,2 procent. Er zal dus nog een stevige demarche moeten worden ondernomen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: De watergebonden werkgroep werkt op de vergroening van de schepen, en dan gaat het over de lng-infrastructuur en de walstroomtoepassingen.

In het elektrisch rijden zijn er drie dingen belangrijk. Op de aanschafprijs van de wagens hebben wij niet veel vat, al geven wij wel een verkeersbelastingvrijstelling en een zero-emissiepremie. Met betrekking tot de oplaadtijd voor de batterij zijn we hoopvol en optimistisch gestemd. Maar de laadpalen zijn het belangrijkste. Zonder laadpalen zit je in de problemen. Dan wordt het praktisch heel moeilijk voor de mensen om elektrisch te rijden. Dat is volgens mij de grootste uitdaging, waar de Vlaamse overheid het meeste ambitie in moet hebben. De prijszetting wordt opgevolgd via de plaatsing van vijfduizend laadpunten. Er komt een jaarlijkse rapportering. Er zal in september een aanbesteding zijn. Er zal dus veel aandacht zijn voor de prijszetting. Er zullen ook verscheidene infosessies zijn. Ik steek niet onder stoelen of banken dat een ambitieus laadpaalplan belangrijk is.

Wat betreft waterstof is het, zoals u zelf zegt, een kwestie van de kip of het ei. Wij moeten eerst goed berekenen hoeveel wij willen geven voor een waterstofvoertuig. Nu in het wilde weg een premie geven is, denk ik, niet verstandig. We moeten eerst inzetten op de tankinfrastructuur. Zo'n besluit van de Vlaamse Regering om een premie toe te kennen voor een waterstofwagen is, zoals u zelf zegt, rap genomen en zal ook geen verschrikkelijke budgettaire gevolgen hebben aangezien wij daar van nul moeten vertrekken. Mijnheer Diependaele, we zullen dit zeer goed opvolgen, en zodra wij het kunnen, geven wij het startsein. Maar het heeft weinig zin om op basis van één tankinfrastructuur nu al premies te lanceren. Dat is dan symbolisch. Maar door hier nog eens te zeggen dat ik het belangrijk vind, denk ik dat we al even ver geraken. Zodra wij zien dat het efficiënt is om een premie te geven, zullen we dat ook doen. Maar de berekeningen moeten gemaakt worden. Als je 5000 euro premie geeft op een kostprijs van 66.000 euro, dan is het maar de vraag of dat motiverend genoeg is.

Wat betreft de financiering van de laadpalen gaat het om de aansluitingskost en de kost van de laadpaal. Die kosten moeten betaald worden door de gebruiker. De afschrijvingsperiode is tien jaar. We hebben dat voldoende lang gemaakt, om ervoor te zorgen dat een paal zelfbedruipend is, mijnheer Bothuyne, en dat we daar niet moeten beginnen te subsidiëren. *(Opmerkingen. Gelach)*

Op de vraag over De Lijn zal ik niet ingaan. U mag mij dat niet kwalijk nemen. Ik laat dat over aan minister Weyts. Elk zijn bevoegdheden. Ik heb de gewoonte om mij niet te moeien in de bevoegdheden van andere ministers, tenzij iets mij echt specifiek aanbelangt. Dan doe ik dat in overleg. Op dat vlak ben ik redelijk collegiaal. Enfin, niet redelijk collegiaal maar collegiaal. Mijnheer Danen, u weet dat ik nog bij de scouts ben geweest.

De vraag over de nichevloot, dat weet ik niet. Dat zal ik moeten navragen. Als ik het niet weet, klets ik niet graag uit mijn nek.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Een goede communicator heeft beter geen dubbele bodem. Maar soit. Dat is voor diegenen die het doorhadden.

We hebben een duidelijke, ambitieuze doelstelling, met aantallen waarop we zullen worden afgerekend. En terecht: als we die aantallen vooropstellen, moeten we daarop afgerekend worden. Maar dan moet je op weg daarnaartoe natuurlijk de nodige inspanningen doen. Ik hoop dat we die effectief zullen doen. We moeten erbovenop gaan zitten om dat van kortbij op te volgen.

Wat betreft waterstof ben ik wel een beetje ontgoocheld. Die toezegging was al gedaan. In de verklaring van de minister staat dat we de hoogste premie gingen geven voor de aankoop van een waterstofwagen. Minister, u hebt gelijk, dat zal inderdaad niet de grootste motivatie zijn. Maar de overheid geeft dan wel het signaal dat zij voor die waterstofmobiliteit wil gaan, dat zij daar iets in ziet, dat zij dat een meerwaarde vindt en dat zij dat wil ondersteunen. En wij hebben wel de doelstelling om tegen 2020 twintig waterstoftankstations in Vlaanderen te hebben. De overheid moet daar durven te springen.

Ik heb de indruk dat velen hier blijven hangen bij de dubbele bodem. We volgen dat in elk geval verder op.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over energiescans – 2103 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, dit is een opvolgvraag. Begin februari vroeg ik aan toenmalig minister Turtelboom hoever zij was gekomen met de evaluatie van de energiescanbedrijven, de energiesnoeiërs.

Minister Turtelboom kondigde in februari in deze commissie aan dat ze heel snel een evaluatie van de energiescans zou ontvangen van het Vlaams Energieagentschap (VEA), de distributienetbeheerders en de energiescanbedrijven. Ze deelde ook mee dat er een project van de energiesnoeiërsbedrijven liep om in detail aan te geven hoeveel energiescans aanleiding hebben gegeven tot opvolging en een daadwerkelijke uitvoering van isolerende maatregelen. Die resultaten zouden in maart worden bekendgemaakt.

Minister, daarom stel ik deze opvolgvraag. Ook de sector van de energiesnoeiërs zit immers te wachten op die evaluatie, zit met de vraag welke richting het zal uitgaan. In februari heb ik een vurig pleidooi gehouden voor het behoud van de beide types van energiescans. Ik zal dat pleidooi hier niet herhalen, maar wou bij dezen toch nog eens polsen naar de stand van zaken met betrekking tot deze globale evaluatie.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Voorzitter, mevrouw Taeldeman, wat het VEA betreft, wil ik even van de gelegenheid gebruik maken om erop te wijzen dat dit een zeer kleine administratie is, die veel werk verzet. Het lijkt me belangrijk om dat ook eens te zeggen. Federaal had ik vroeger ook een kabinet dat het kleinste van het land was en dat toch ook veel werk verzette. Het is een kleine administratie en als je ziet welke uitdagingen er zijn, dan denk ik dat men daar respect voor moet hebben.

De evaluatie door het VEA, in samenwerking met de netbeheerders en de energiescanbedrijven, zal nog voor de zomer worden afgerond. De afgelopen periode werd prioriteit gegeven aan het dossier van de premiehervorming en aan het Energiearmoedeprogramma waarover we daarnet hebben gepraat en waarvoor op 4 maart een conceptnota met ruim dertig acties werd goedgekeurd, waaronder de evaluatie en optimalisatie van de energiescans. Een bijkomende reden voor de vertraging hangt samen met de operationalisering van een nulmeting voor de mate waarin energiescans finaal leiden tot de uitvoering van energiebesparende werken waarvoor een energiepemie wordt toegekend. Afhankelijk van welke variabelen er worden toegepast en welke termijn men daarbij hanteert, levert zo'n nulmeting verschillende resultaten op.

Intussen zijn de energiescanbedrijven volop bezig met het verwerken en analyseren van de cijfers die enerzijds werden gegenereerd door de jaarlijkse sectorrapportage en anderzijds door hun eigen registratietool voor monitoring. De eerste indicatieve, nog niet definitieve resultaten wijzen op een positieve evolutie met betrekking tot het aantal uitgevoerde dakisolaties als gevolg van een basisscannen opzichte van de resultaten eind 2014. Het is echter echt nog te vroeg om daar definitieve conclusies uit te trekken.

Zoals gezegd, legt het VEA, samen met de energiescanbedrijven en de distributienetbeheerders, de komende weken dus de laatste hand aan een evaluatierapport over de resultaten van de energiesnoeiërs, samen met de sectorcijfers. Het doel

daarvan is een genuanceerd beeld te geven van de evolutie van de energiescans doorheen de jaren en de mate waarin dat instrument ook leidt tot energiebesparende investeringen. Het doel is in dat rapport ook een aantal aanbevelingen te formuleren, die nog voor de zomer hier in de commissie zullen worden voorgesteld. U mag dat rapport met aanbevelingen dus in de komende maanden verwachten.

Op de vraag in welke mate de energiescans uit 2015 leiden tot een uitvoering van energiebesparende investeringen kan nog geen antwoord worden geformuleerd, omdat we rekening moeten houden met een voldoende ruim tijdsinterval tussen de uitvoering van de scan en de eventuele toekenning van de premie voor die energiebesparende investeringen. Het is niet zo dat er vandaag een scan en morgen een premie is: daarvoor moet in voldoende tijd en ruimte worden voorzien.

Voor eventuele wijzigingen aan het instrument van de energiescan wacht ik de evaluatienota en de daarin op te nemen aanbevelingen af. Als er aanpassingen zijn, zullen die wellicht vanaf begin 2017 in werking treden, omdat er in een voldoende grote transitieperiode moet worden voorzien, zoals daarnet ook beloofd. De dienstverlening die samenhangt met de opvolgscan type 1, heeft zijn nut voor bepaalde gezinnen uit de doelgroep en in bepaalde relevante situaties, bijvoorbeeld voor die mensen die niet meteen de mogelijkheid hebben om daadwerkelijk te investeren in energiebesparende werken. Zij kunnen gebaat zijn bij het switchen naar een voordelige leverancier en kunnen hulp krijgen bij problemen met de energiefactuur en de toepassing van enkele bijkomende gratis kleine energiebesparende maatregelen, zoals een spaarlamp, een douchekop, buisisolatie of tochtstrips. De doorstroom naar een begeleidingstraject type 1 is beperkt tot 50 procent van de uitgevoerde scans, en hoewel ik op dit moment niet meen dat de opvolgscan beter zou worden geschrapt, is het toch niet uitgesloten dat er op basis van de evaluatie aanpassingen komen aan de inhoud en/of de voorwaarden ervan. De uitdaging blijft immers om de kwetsbare gezinnen die via een energiescan de eerste stappen richting energiebesparing zetten, mee te nemen in een verder traject met als doel de woning energiezuiniger te maken, ondanks de moeilijkheden en drempels die er zijn.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord. Het siert u dat u een bloemetje werpt naar uw eigen administratie, het VEA. Ik heb de voorbije jaren ook ondervonden dat zij uitstekend werk leveren. Ook de ombudsman heeft daarnet gesteld zeer tevreden te zijn over de werking van zowel het VEA als de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG).

Ik heb er ook begrip voor dat het VEA in het voorjaar prioriteit heeft gegeven aan de hervorming van de energieprijzen en aan het Energiearmoedeprogramma, waardoor de globale evaluatie van de energiescans en het instrument van de energiescans enige vertraging heeft opgelopen. U zegt hier echter tegen de zomer het evaluatierapport ter zake te verwachten, dus ik heb nog wel enkele weken geduld. Aangezien het vandaag 1 juni is, zit dat plan er toch wel snel aan te komen.

U zegt dat de eerste indicatieën inzake die energiescans positief zijn. Er wordt dus een beduidend aantal maatregelen genomen op basis van die scans die worden uitgevoerd. Ik hoop dat die eerste positieve indicatie zal leiden tot het doortrekken daarvan en dat we dan zullen kunnen besluiten dat beide scans leiden tot het nemen van meer energiebesparende maatregelen bij die kwetsbare doelgroepen. We wachten nog een paar weken op de algemene evaluatie van die instrumenten.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik heb al meermaals aangekaart dat we intussen al ongeveer 150.000 scans hebben gemaakt. Ik mag dan toch ook veronderstellen dat

er een benchmark kan gebeuren. Er zijn geen 150.000 types verschillende woningen; er zijn er misschien een 30-tal. We zouden over een aantal vergelijkingspunten beschikken die kunnen aantonen wat er telkens fout loopt bij die woningen. We zouden de woningen dan kunnen catalogeren in functie van leeftijd, type enzovoort.

Ik ben voorstander om de energiesnoeiers in te zetten, niet voor die scans maar voor eenvoudige zaken zoals het vervangen van douchekoppen en kleine investeringen. Iemand die al in energiearmoede leeft en die een paar kleine investeringen zou moeten doen zoals het plaatsen van een thermostaat voor een bedrag van 500 euro, beschikt niet cash over die 500 euro. Waarom laten we de energiesnoeier de energielening niet op zo'n manier begeleiden dat de gebruiker onmiddellijk de energielening kan gebruiken voor die kleine investeringen met onmiddellijke aftrek van de energiepremie indien die van toepassing is, waardoor de gebruiker geen 500 euro cash moet betalen maar per maand 30 of 40 euro per maand kan afbetalen, wat onmiddellijk gecompenseerd wordt met een feitelijke energiebesparing. Daarnaast zou het ook goed zijn die mensen een slimme meter te geven, zodat zij onmiddellijk en niet pas een jaar later het effect zien van een bepaalde beslissing.

De combinatie van deze twee zaken lijkt me een veel nuttigere invulling van de taak van de energiesnoeier.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, kort na het aantreden van uw voorganger werd gezegd dat de sector van de energiescans volledig zou worden hervormd. Die hervorming is vaak aangekondigd, maar nog altijd niet gebeurd. Ik ben geen voorstander van snelle hervormingen, maar ik vind het wel jammer dat die sector al twee jaar in onrust leeft. Ik begrijp niet hoe het komt dat het zo lang duurt voor er duidelijkheid komt over wat men precies wil. Ook over die benchmark moet dringend duidelijkheid komen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Dat is een belangrijk aandachtspunt. We hebben pas een database vanaf 2015. We kunnen dan ook geen beslissingen nemen op basis van gegevens waar we niet over beschikken. We moeten dat bekijken en opnemen in de evaluatie. Daarbij moeten we de meest kwetsbare groepen helpen.

Mijnheer Gryffroy, vorige week heb ik gezegd dat de manier waarop de energieelingen tot stand komen, moet worden doorgelicht. Zeker voor die kwetsbare groep is het belangrijk dat dit veel vlotter en efficiënter kan verlopen.

We verwachten het rapport de eerstkomende weken en kunnen daar dan een debat over voeren en de nodige beslissingen nemen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, toen de ombudsman hier zijn jaarverslag voorstelde, hebt u gezegd dat u veel belang hecht aan de intermediaire kanalen. Wanneer het gaat over de communicatie over energiearmoede, is het niet evident om die mensen te bereiken via de klassieke communicatie, vandaar het belang van die intermediaire kanalen om die mensen rechtstreeks te benaderen. Wij zijn er alvast van overtuigd dat de energiesnoeiers een zeer goede partner zijn om goed werk te leveren wanneer het gaat over energiearmoede. Wij wachten nog een aantal weken op de algemene evaluatie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over kleinschalige biomassa-installaties – 2155 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik volg uw doen en laten van zeer nabij, en alles wat over u verschijnt, lees ik met veel plezier. Zo las ik in een interview van u in De Standaard van 17 mei: "Voor mij kunnen alleen kleinschalige biomassa-installaties om lokaal een warmtenet te creëren. Ik ga trouwens vijftien van dergelijke projecten investeringssteun geven."

Dat is een gedurfde uitspraak die mijn interesse heeft gewerkt, met op de achtergrond de commotie over de grootschalige biomassacentrales van een aantal weken geleden. Hoe dan ook lijkt investeringssteun voor vijftien projecten een ambitieus voornemen, zeker wanneer we de gegevens bekijken over de laatste call 'groene warmte', die liep van oktober tot december 2015. Daar was slechts één aanvraag voor een project met kleinschalige biomassa. Ik ben dan ook nieuwsgierig hoe u het aantal aanvragen binnen deze specifieke projectgroep zult laten toenemen.

We zien zeker een potentieel in kleinschalige biomassacentrales. Belangrijk is natuurlijk dat het dan ook gaat om echt duurzame biomassa die liefst afkomstig is uit de nabije omgeving van de biomassacentrale zodat onnodig transport, zeker over lange afstanden, kan worden vermeden. Ook belangrijk is dat de biomassacentrale wordt gebruikt voor de productie van elektriciteit en warmte die eventueel via een warmtenet kan worden verdeeld naar bijvoorbeeld omliggende woningen en bedrijven. Zo kunnen ze een bijdrage leveren aan de Europese klimaatdoelstellingen en de energiezekerheid die we nastreven.

Minister, welke productiecapaciteit aan warmte en elektriciteit wilt u realiseren via de vijftien kleinschalige biomassacentrales waarvoor u investeringssteun in het vooruitzicht hebt gesteld? Over welke biomassa gaat het? Hoeveel is er nodig? Wat is de herkomst van die biomassa?

Uit een antwoord op een schriftelijke vraag nummer 160 over de call groene warmte bleek dat er één project voor kleinschalige biomassa was ingediend. Minister, op basis waarvan zegt u dat er nu meer zulke projecten zijn? Voorziet u in extra ondersteuning om zo meer aanvragen te genereren? Voorziet u eventueel in een nieuwe call voor groene warmte? Zo ja, met welk budget? Op welke manier zal die ondersteuning dan worden toegekend?

De call groene warmte liep reeds eind 2015. Ik heb begrepen dat er zeventien aanvragen werden ingediend: één voor kleinschalige biomassa, twee voor diepe geothermie en veertien voor restwarmte. Hoe zijn deze aanvragen geëvalueerd? Welke zijn goed- of afgekeurd?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Collega's, van 15 oktober 2015 tot en met 14 december 2015 konden steunaanvragen worden ingediend binnen de calls groene warmte, restwarmte, diepe geothermie en biomethaan. Er werden zeventien steunaanvragen ingediend en er werden vijftien aanvragen goedgekeurd. Deze vijftien installaties zijn goed voor 181 GWh warmtebenutting per jaar.

Bij de goedgekeurde projecten is er één nuttige-groenewarmte-installatie op biomassa. De gebruikte biomassa is biomassa-afval uit groencompostering. Aangezien

het over een installatie van minder dan 2 MW gaat, is de hoeveelheid biomassa die nodig is, beperkt alsook duurzaam.

In het artikel waar u naar verwijst, heb ik het volgende aangegeven: "Voor mij kunnen alleen kleinschalige installaties, om lokaal een warmtenet te creëren. Ik ga trouwens vijftien van dergelijke projecten investeringssteun geven." Ik doelde daarmee op de net vermelde call, waarbij ik vijftien projecten heb aanvaard voor ondersteuning, waarvan één project groene warmte uit biomassa, twee projecten groene warmte uit geothermie, één project groene warmte uit biomethaan en elf projecten gebaseerd op restwarmte. Twaalf van deze projecten zijn gekoppeld aan een uitgebreid warmtenet en acht van de projecten rond restwarmte haalt restwarmte uit restafval, dat voor iets minder dan de helft als groene warmte kan worden beschouwd. Ik heb begrepen dat er nogal wat van die projecten in West-Vlaanderen liggen.

Voor het jaar 2016 is in een budget van 10,5 miljoen euro voorzien voor de organisatie van de calls groene warmte, restwarmte, diepe geothermie en biomethaan.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. We weten nu dat het gaat over vijftien installaties voor groene warmte dat ruimer te definiëren is dan enkel biomassa. Het gaat slechts over één biomassacentrale. De rest zijn voornamelijk restwarmteprojecten. Dat is heel positief. Het is belangrijk dat dit potentieel dat jaren onderbenut is gebleven, effectief wordt aangesneden. Het is dan ook belangrijk dat u een nieuwe call lanceert. U zei dat u daarvoor 10,5 miljoen euro vrijmaakt. Kunt u meer details geven over die call, namelijk over de looptijd en eventueel over inhoudelijke wijzigingen? Kunt u ons ook het lijstje bezorgen van de vijftien goedgekeurde projecten? Het zou interessant zijn om te weten over welke projecten het gaan, die voor een groot stuk in West-Vlaanderen liggen.

Minister Bart Tommelein: Ik ben in Kuurne een warmtenet gaan openen en in de speech stond dat van de vijftien projecten er zeven in West-Vlaanderen lagen. Vandaar dat ik het weet.

Ik zal u de lijst bezorgen. Ik zal navragen wanneer de call gebeurt en hoelang de looptijd is. Ik kan dat nu niet zeggen.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor de informatie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de opvolging van de conceptnota Fast Lane – 2172 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, op vrijdag 20 maart 2015 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota over de 'Fast Lane' goed. De conceptnota stelt terecht dat het vinden van een geschikte locatie een groot struikelblok is voor bijkomende windenergieprojecten in Vlaanderen.

Deze conceptnota stelt voor om een Fast Lane uit te werken om de plaatsing van bijkomend windenergievermogen te versnellen. Energielandschappen kunnen verschillende

vormen aannemen, die uiteraard mede afhankelijk zijn van de technologische waaier aan hernieuwbare energiebronnen zoals zon, wind, waterkracht, biomassa, en een eigen output zoals elektriciteit, warmte, of biogas.

In deze conceptnota staat onder meer: "De door de werkgroep gedragen kaarten met windturbinezones volgens diverse ambitieniveaus moeten samen met een toelichting van de gehanteerde randvoorwaarden en eventuele wegingsfactoren, zo snel mogelijk worden meegedeeld aan de Vlaamse Regering. Uiterlijk tegen de zomer 2015 dienen de eerste resultaten beschikbaar te zijn. In het najaar van 2015 dient de ganse oefening te zijn afgerond." Ondertussen zijn we bijna zomer 2016 en hopen we dat de Fast Lane binnenkort een bijdrage kan leveren tot het stimuleren van de groenestroomproductie.

Tijdens de commissievergadering van 13 april 2016 kwam de conceptnota Fast Lane nogmaals aan bod en ging er veel aandacht naar de mogelijkheden van de tenderingsprocedure. Al in 2012 onderzocht Stibbe wat de mogelijkheden zijn voor tendering voor windturbines. In de Fast Lane wordt deze piste opnieuw onderzocht.

Minister, welke mogelijkheden ziet u voor tendering voor windturbineprojecten? Wat zijn de voor- en nadelen? Wat zijn de bevindingen over het toenaderingsproces van de juridische werkgroep in het Fast Laneproject? Maakt tendering een kans in Vlaanderen of zijn er volgens deze juridische werkgroep juridische aspecten die dit proces bemoeilijken? Welke concrete gevolgen zult u geven aan de bevindingen omtrent tendering voor Fast Lane?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, dank u wel voor uw vraag. Ik vind het belangrijk dat wij kijken waar de hinderpalen zitten. In veel dingen moet je eerst de hinderpalen wegwerken voor je ertoe kunt overgaan.

In het kader van de conceptnota Fast Lane voor windenergie werd het Vlaams Energieagentschap (VEA) belast met het onderzoek naar de opportuniteiten en mogelijkheden om voor bepaalde van de geselecteerde zones de realisatie van windenergie te tenderen. Naast het voorwerp van tendering, gaat de aandacht daarbij naar de impact op de richtsnoeren voor staatssteun, de mogelijke criteria voor de beoordelingen van de voorstellen in de tenderingsprocedure, de procedure indien turbines niet gerealiseerd worden en de manier waarop de steun in het kader van tendering zich verhoudt tot het ondersteuningssysteem voor groene stroom.

Het Vlaams Energieagentschap gunde hiertoe een opdracht aan een consortium om de opportuniteiten van tendering te onderzoeken. Het onderzoeksrapport werd eind mei opgeleverd en door ons ontvangen. Het document omvat een impact-analyse van de richtsnoeren staatssteun, de ervaring met tendering in andere lidstaten van de Europese Unie en de mogelijkheden om (steun)tendering in te voeren in het Vlaamse Gewest met concrete organisatorische, juridische en beleidsaanbevelingen.

Ik bestudeer momenteel deze resultaten, en ik zal hieromtrent in de komende weken een concreet voorstel uitwerken dat ik dan voor bespreking aan de collega's van de Vlaamse Regering zal voorleggen. Ik had ook al gezegd dat ik een zonneplan ging maken. Ondertussen ben ik aan het bekijken op welke manier we dat zo snel mogelijk in werking kunnen stellen. Ik heb uw conceptnota over zonnedelen doorgenomen, mijnheer Gryffroy. Ook op dat vlak komt er iets aan.

Wat betreft de wind: aangezien een wijziging aan het systeem van de groenestroomcertificaten automatisch een aanmelding bij de Europese Commissie vraagt, en het Energiedecreet ook gewijzigd zal worden, denk ik dat we nog wel een vrij lange periode moeten doorlopen. Maar de studie is binnen. Ik ben aanbevelingen aan het bekijken. Dan gaan we zo snel mogelijk verder werken, maar we moeten

rekening houden met een aantal momenten waarop we wat vertraging zullen oplopen. We doen alles wat we kunnen om de wind in de rug te hebben met dit project.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dank u, minister. Geen probleem om nog een aantal weken te wachten op de concrete resultaten. Het zou me sterk verwonderen dat op die drie tot vier jaren tijd de wetgeving zodanig is veranderd dat er veel wijzigingen zouden zijn aan de aanbevelingen van Stibbe.

Ik zal de aanbevelingen van Stibbe kort samenvatten. Als het gaat over grond in eigendom van de Vlaamse overheid, dan moet het kunnen. Het wordt al iets lastiger als je mensen moet beginnen te onteigenen, want als je grond onteigent en achteraf komt de windmolen er niet, is dat al iets lastiger. Uit mijn verleden weet ik dat Vlaanderen heel wat gronden heeft, bijvoorbeeld Waterwegen en Zeekanaal, waar dergelijke dingen zouden kunnen.

Een volgende opmerking van Stibbe ging over de problematiek van de wijziging van de ondersteuning. Als je tendert, ga je naar een feed-in-initiatief en dus ga je naar een wijziging van het systeem. Dan zit je in een concept waarbij waarschijnlijk enkel grote projectontwikkelaars zullen meedoen en de kleintjes uit de boot vallen. Dus moet je een pak randvoorwaarden opmaken om kleinere spelers ook te laten meedoen. Wat zijn de randvoorwaarden rond coöperatieven, rond het oprichten van een aantal fondsen om dan het landschap weer te herstellen, en dergelijke meer? Die randvoorwaarden kunnen de tendering zo stringent maken als moet. Een ander belangrijk punt is dat je moet kunnen garanderen dat het vergunnings-traject vlotter gaat, anders heeft het geen zin. Als je gewoon maar zones aanduidt waarvan achteraf geen vergunning mogelijk is, dan heeft het geen zin.

Waarom is er geen interesse uit de sector? Omdat men dan alles gaat reguleren. U gaat bepalen wie de laagste bidder is, of wie het minste ondersteuning vraagt in een welbepaalde zone, waar er wel een vergunningstraject mogelijk is, onder een aantal strikte randvoorwaarden.

Ik heb eens naar het buitenland gekeken. In Denemarken bijvoorbeeld moeten de gemeenten een plan opmaken om te zoeken naar geschikte zones voor onshore windenergieprojecten, die dan moeten aanduiden of er een openbaar onderzoek moet komen, wat het vergunningstraject zal zijn enzovoort.

Ondanks het protest van de private projectontwikkelaars, is er toch meer gebouwd dan men oorspronkelijk had ingeschat. Soms moet je de projectontwikkelaars mee over de streep trekken en op hun verantwoordelijkheden wijzen om het kader te tonen. In Frankrijk gaat men nog een stap verder. Als je daar niet bouwt in zones die door de gemeenten zijn aangeduid, krijg je zelfs geen ondersteuning. Er is ook onzekerheid over het milieuvergunningstraject.

Minister, ik ga akkoord om nog even te wachten, maar ik wil deze aandachtspunten toch al meegeven. Ik veronderstel dat een traject in drie of vier jaar tijd niet zoveel gewijzigd zal zijn. Ik geloof dat men tot dezelfde conclusies zal komen, en dan moeten we een concreet kader uitwerken en de private ontwikkelaars responsabiliseren.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): In de komende maanden zit er blijkbaar heel wat aan te komen. Ik juich dat toe en hoop dat het zo zal zijn, onder andere voor de Fast Lane wind. De Groenfractie staat daar heel erg achter, tenminste als de uitwerking verloopt zoals aangekondigd en als we meer windprojecten kunnen krijgen in Vlaanderen, waarbij het draagvlak wordt vergroot.

In principe staat Groen ook achter de tendering. Momenteel worden er heel hoge opstalvergoedingen betaald voor de locatie waar windmolens worden geplaatst, tot 20.000 of 30.000 euro per molen per jaar voor een stuk grond waar die windmolen toevallig staat. Dat betaalt de gemeenschap cash omdat de steunniveaus daaraan worden aangepast. Dat is een ongelukkige situatie.

Minister, dit is al langer bekend, maar wilt u daar ook iets aan doen? Of zit dat mee in het tenderingproject waarmee de prijzen sowieso worden gedrukt? Is het de bedoeling om de burgers meer inspraak te geven via coöperaties in windprojecten? Wilt u dat decretaal mee verankeren?

Robrecht Bothuyne (CD&V): Mijnheer Danen, de hoge opstalvergoedingen hebben uiteraard geen effect op de ondersteuning die we via groenestroomcertificaten aan windturbines geven. De opstalvergoeding van 5000 euro die wordt meegerekend in de berekening van de onrendabele top is het maximum dat daartoe bijdraagt.

Minister, op 13 april hadden we het over tendering en dat daar een potentieel in zit. Om de hinderpalen en de marktreactie te leren kennen, starten we het best met onze eigen gronden. We hebben heel wat gronden, en ik stel voor om daar niet te lang mee te wachten. De terreinen van de Vlaamse overheid zijn het ideale experimenteerterrein om een tenderingprocedure op uit te testen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Dat wordt een heel boeiend plan. Ik kijk ernaar uit om het in handen te nemen. Iedereen voelt aan dat we het geweer van schouder moeten veranderen. Vandaag zitten we in een defensieve positie, niet alleen de Vlaamse overheid, maar ook de lokale besturen. Ik ontvang bijvoorbeeld dit soort e-mails: 'Minister, ik ben voor windmolens, maar niet op minder dan 1 kilometer afstand.' Mensen vinden allemaal redenen om iets niet te moeten doen. Dat moeten we omdraaien, we moeten zeggen dat we onze voorbeeldfunctie als overheid opnemen. Daarom steun ik de oproepen vanuit deze commissie voor 100 procent.

We moeten kijken waar de Vlaamse overheid eigen gronden heeft, maar we moeten ook een goed gesprek voeren met de provincies. We kunnen de provincies wel hervormen, maar tot nader order zijn ze nog altijd verantwoordelijk voor de grondgebonden materies, en nog een jaar langer voor de persoonsgebonden materies. Niet het minst moet dat gebeuren met mijn eigen provincie omdat daar het meeste wind is – af en toe wordt daar ook het meeste wind gemaakt, mijnheer Tobback. We moeten dit omdraaien: in plaats van dat de burgemeesters in het defensief moeten gaan tegenover hun eigen bevolking die iets niet wil, zouden we een heel positief voorstel kunnen formuleren. En dan zijn de randvoorwaarden, de coöperaties, de participatie van de burgers aan de orde.

De zaak van de wind is belangrijk, we moeten ermee verder, maar we moeten er wel rekening mee houden dat de aanmelding bij Europa voor wijziging van steun sowieso een bepaalde periode in beslag neemt. Dat mag echter niet wegnemen dat we volop moeten gaan voor het project Fast Lane wind, en dat we onze lokale besturen mee moeten nemen in dat verhaal.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, wat me verheugt, is dat we het kamerbreed over enkele zaken eens zijn. Het tenderen is een positieve manier van aanpakken. Dat regelt die te dure opstalvergoedingen. Je kunt daar ook randvoorwaarden bij voegen over coöperatieën, fondsen enzovoort. Het tenderplan van Oost-Vlaanderen kende heel wat kinderziektes, maar was op zich niet zo'n slecht voorbeeld. Daarvoor kunt u aankloppen bij Geert Versnick van de bestendige deputatie.

Er zijn voldoende provinciale en Vlaamse terreinen waar we dit concept ten minste kunnen uitwerken, zonder nu al te moeten uitkijken naar privéterreinen. De proeftuin is al voldoende groot, en die kunnen we terugvinden op het GIS-platform (geografisch informatiesysteem) van de Vlaamse overheid.

We moeten dit inderdaad omkeren en vertrekken van een wit blad. Tegelijk kunnen we niet meer ondersteunen in functie van tijd, maar wel in functie van productiehoeveelheid. Daardoor kunnen we werken met slimme windmolens.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de inning van het prosumententarief – 2211 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Na wind gaan we over naar zon. Uw ambitie voor een groter draagvlak voor zonnepanelen en de oproep om volop te investeren in zonnepanelen zijn niet in dovemansoren gevallen, volgens de eerste reacties uit de sector. Er is meer interesse voor het plaatsen van zonnepanelen. In deze commissie is al meerdere malen, onder andere door de heer Gryffroy, de discussie geopend over het delen van daken en dergelijke en over het kader om dit te stimuleren waardoor dan meer zonnepanelen kunnen worden gelegd.

De laatste weken komen er initiatieven: scholen willen hun daken ter beschikking stellen van de ouders of omwonenden om via een participatietraject te investeren in zonnepanelen. Dat kunnen we alleen maar toejuichen, alleen moet er wel een win-winscenario zijn voor alle partijen. Met de groenestroomcertificaten was dat aan de orde. Vandaag de dag loopt er wel wat mank waardoor het delen van daken niet het gewenste draagvlak krijgt.

Vandaag is het prosumententarief van toepassing waarbij vooral diegene betaalt die het voordeel geniet van de terugdraaiende teller. De groenestroomcertificaten worden niet meer uitgereikt, waardoor het voor de huurder niet meer interessant is om te investeren in zonnepanelen op het dak van een ander.

Minister, mijn twee eerste vragen zijn vragen naar cijfers, u mag die gerust ook schriftelijk beantwoorden. Hoeveel daken, gekoppeld aan een afnamepunt op het distributienet in Vlaanderen, worden vandaag verhuurd voor de installatie van zonnepanelen die in het bezit zijn van derden?

Hoeveel van deze dakeigenaars ontvangen geen groenestroomcertificaten voor de productie van elektriciteit, maar financieren wel het aangerekende prosumententarief?

Op welke manier wilt u de verhuur van daken voor de installatie van zonnepanelen in de toekomst stimuleren? Hoe denkt u het voordeel van de terugdraaiende teller toe te wijzen?

Op mijn vierde vraag hebt u vanmorgen al geantwoord, namelijk dat u niet bevoegd bent voor het prosumententarief en dat u daar geen standpunt over kunt innemen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Jammer, maar er is bij de VREG noch bij een andere instelling een database voorhanden waar de gegevens worden bijgehouden over het aantal daken dat verhuurd wordt voor de installatie van zonnepanelen. Meten

is weten. Ik zal daarop aandringen, zeker in het zonneplan, omdat we op dat vlak toch een database nodig hebben in de toekomst. De verbetering en de vooruitgang in het zonneplan moeten worden gemeten.

Er worden geen gegevens bijgehouden over het aantal dakeigenaars dat geen groenestroomcertificaten ontvangt voor de productie van elektriciteit. Het prosumementarief is een distributienettarief. Deze tarieven zijn in alle gevallen verschuldigd door de gebruiker van het distributienet, ter compensatie van de kosten die de distributienetbeheerder heeft; dit staat los van wie recht heeft op de groenestroomcertificaten. Het is dan ook niet mogelijk om rekening te gaan houden met het netto financiële effect voor een bepaalde groep van distributienetgebruikers, waarbij andere uitgaven en inkomsten van de distributienetgebruikers die niets met de distributienettarieven te maken hebben, mee zouden moeten worden beschouwd.

Momenteel is het gebruik van daken een puur contractuele aangelegenheid tussen enerzijds de dakeigenaar en anderzijds de externe investeerder. Het plaatsen van PV-installaties blijft een rendabele investering. De baten kunnen daarbij contractueel verdeeld worden tussen de investeerder en de dakeigenaar, rekening houdend met het gegeven dat de gebruiker van het net het prosumementarief verschuldigd is.

Zoals ik al zei, zijn er heel wat ideeën op mij afgekomen wat betreft zonnedelen. Ik heb al gewag gemaakt van de conceptnota van de heer Gryffroy die is ingediend. In de voorbije weken heb ik naar aanleiding van mijn oproep, die voor veel mensen nogal verrassend overkwam, veel reacties gekregen. Voor heel veel Vlamingen waren zonnepanelen de bron van alle kwaad, terwijl nu duidelijk wordt dat zonnepanelen de oplossing voor heel veel problemen zouden kunnen zijn.

Binnen enkele weken zal ik met een zonneplan komen, het Fast Lane Sun. Ik zal een aantal concepten opnemen om gedeelde investeringen in zonnepanelen op grote daken aan te moedigen. Heel wat ideeën, scholen en wijken bereikten mij, tot in de meest creatieve vormen. We zouden misschien zelfs onze Vlaamse fiscale autonomie kunnen inzetten om dat aan te moedigen. Dat moet een uitdagend en motiverend plan worden. Er staat heel wat op stapel.

U hebt het zelf gezegd, mijnheer Beenders, ik ben niet bevoegd voor de vaststelling van de tariefmethodologie en de goedkeuring van de distributienettarieven, dat is de VREG. Zoals u ook weet, komt daar binnenkort een wijziging in de structuur. Er zal heel wat veranderen.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, u gaat dus beginnen met de verzameling van de cijfers. Dat is echt nodig voor de toekomstige beslissingen. Het is vandaag een contractuele aangelegenheid. De overheid moet een gunstig kader creëren om stimulansen te realiseren om aan zonnedelen te doen.

We stellen vandaag namelijk vast dat het mensen inderdaad op ideeën brengt om goed gelegen daken ter beschikking te stellen van de omgeving, van inwoners, van ouders, van kinderen. We moeten een kader creëren dat achteraf geen contractuele onaangenaamheden veroorzaakt. Dan zouden er namelijk pas problemen zijn en men verwacht dan dat de overheid die oplost.

Ik ben tevreden dat die cijfers zullen worden bijgehouden. Ik kijk uit naar het zonneplan.

Ik kan weinig bijkomende vragen stellen, aangezien u op alle vragen hebt geantwoord dat u initiatief zult nemen. U vraagt ons om geduld te hebben en te wachten op het zonneplan. Ik kijk dat met plezier tegemoet.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De vraag om uitleg van de heer Beenders is interessant. Zijn vraag was het uitgangspunt van mijn conceptnota. Hoe kun je de problematiek van het huren van daken enzovoort opvangen? Hoe kun je dat stimuleren?

Een van de belangrijke factoren die daarin meespelen, zijn tenderen en slimme meters. Het is inderdaad zo dat gemeenten dat momenteel bekijken. Dat wil echter niet zeggen dat je al een dak aan de eerste de beste kunt verhuren. Dat gaat niet. Het moet worden aanbesteed. Er moet daartoe een mechanisme worden opgezet.

Voorzitter, kunnen we straks in de regeling van de werkzaamheden bespreken of de conceptnota in de commissie kan worden behandeld?

De voorzitter: Dat kunnen we inderdaad bespreken tijdens de regeling van de werkzaamheden.

Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Alle ideeën en suggesties, en zeker in verband met de bespreking van de conceptnota van de heer Gryffroy, zijn op dit moment aan de orde. Het geeft de gelegenheid om het parlement en de parlementaire commissie de komende weken volop te laten meespelen in de ontwikkeling en de opmaak van het zonneplan. Ik ben vragende partij om daarover zo snel mogelijk een gesprek te voeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het rapport van het Internationaal Energieagentschap over België – 2233 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, mijn vraag om uitleg gaat over een rapport dat heel wat stof deed opwaaien, hoewel het eigenlijk heel wat positieve elementen bevatte voor de evaluatie van ons energiebeleid. Het rapport gaat over de vooruitgang inzake hernieuwbare energie als aandeel in het totale energieverbruik in ons land. Het gaat over de energiebesparing en de toegenomen energie-efficiëntie, zodat ook de uitstoot van CO₂ gereduceerd wordt. Het rapport bespreekt ook de toegenomen concurrentie op de elektriciteit- en gasmarkt. Vlaanderen mag trots zijn op de bijdrage die het daaraan heeft geleverd, zowel met betrekking tot energie-efficiëntie en hernieuwbare energie als met betrekking tot de V-test van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), die een invloed heeft op het veranderingsgedrag van de consumenten.

Naast die goede punten geeft het Internationaal Energieagentschap (IEA) ook een aantal bezorgdheden mee. Een eerste bezorgdheid gaat over de gasleveringen uit Nederland. We hebben het in februari hierover al gehad met uw voorganger, die zei dat het laagcalorisch gas vanuit Nederland pas zal worden afgebouwd vanaf 2024, om definitief te stoppen in 2030. Toch waarschuwt het IEA dat die leveringen eventueel sneller dan verwacht zouden kunnen worden stopgezet. Het merkt daarbij op dat we ons zeker daarop moeten voorbereiden. Dat betekent concreet dat de transportinfrastructuur voor gas in een deel van Vlaanderen moet worden omgebouwd, zodat het geschikt is voor het transport van hoogcalorisch gas. Samen met die ombouw moeten de gasinstallaties van ruim 900.000 gezinnen

worden gecontroleerd zodat het zeker is dat die geschikt zijn voor en veilig kunnen functioneren met hoogcalorisch gas.

Een tweede bezorgdheid heeft het meeste stof doen opwaaien. Het betreft de bezorgdheid over de nucleaire uitstap die is gepland in 2022 tot 2025. Het IEA lijkt te betwijfelen of we die 6000 megawatt – ongeveer de helft van de productiecapaciteit in ons land – effectief zullen kunnen vervangen. Het lijkt dus aan te geven dat de bevoorradingszekerheid in het gedrang zou komen door de kernuitstap. Ze vrezen dat de tijd tot de geplande uitstap te krap is om in de nodige alternatieven te voorzien. Bijkomend vrezen ze dat de alternatieve productiecapaciteit voor de kerncentrales gepaard zal gaan met een verhoging van de CO₂-uitstoot. Dat kan uiteraard niet de bedoeling zijn. Daarom doen ze het voorstel om de uitstap uit kernenergie uit te stellen, tenminste als het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) geen opmerkingen zou hebben in verband met de nucleaire veiligheid, zodat tijd kan worden gewonnen om in alternatieve productiecapaciteit te voorzien. Ik stel mij de vraag of die redenering wel klopt, maar ik peil graag naar uw visie hierover.

Hoe dan ook omschrijft het IEA in zijn rapport opnieuw de noodzaak om werk te maken van een energievisie en energiepact. Het mag niet de bedoeling zijn dat de keuzes van de federale overheid de doelstellingen van de deelstaten in het gedrang brengen. Zeker met betrekking tot nucleaire energie is dat zeer relevant.

Het rapport onderschrijft dus de nood aan die interfederale energievisie en het uiteindelijk komen tot een interfederaal energiepact met producenten, consumenten, het bedrijfsleven en netbeheerders, zoals we hier al zo vaak hebben verkondigd.

We hopen dat er op die manier stabiliteit in het energielandschap komt en dat er opnieuw investeringszekerheid is voor die groepen die kunnen investeren in de noodzakelijke productiecapaciteit in ons land. Bovendien sluit dit nauw aan bij het Europese project om tot één energie-unie te komen.

Minister, wat is uw reactie op het energierapport van het IEA en welke conclusies trekt u daaruit? Zijn er nieuwe elementen waarop het IEA zich baseert en waaruit het eventueel zou kunnen besluiten dat de leveringen van laagcalorisch gas uit Nederland toch sneller zouden worden afgebouwd vanaf 2024 tot 2030? Wat is de stand van zaken van de oprichting van een fonds dat de ombouw van laag- naar hoogcalorisch gas moet financieren? Zijn hierover al afspraken gemaakt met de Federale Regering, die hiervoor aan zet is? Gaat het proefproject over de ombouw van laagcalorisch naar hoogcalorisch gas in Houthalen-Helchteren nog steeds van start op 1 juni, vandaag dus? Wanneer zullen de bevindingen van dat proefproject beschikbaar zijn?

Hoe kunnen we er in Vlaanderen voor zorgen dat er tijdig voldoende productiecapaciteit aan hernieuwbare energie bij komt zodat de energiebevoorrading niet in het gedrang komt en de uitstoot aan broeikasgassen niet stijgt in de periode van de sluiting van de kerncentrales?

Is er overleg geweest met uw federale collega van Energie? Wat is de stand van zaken van het plan van aanpak en de bijhorende timing om tot een interfederale energievisie te komen?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Bothuyne, laat me beginnen met te stellen dat ik het erg positief vind dat het IEA elke vijf jaar het Belgische energiebeleid grondig doorlicht. Vlaanderen heeft aan die oefening meegewerkt en de coördinatie van de 'in-depth review' is vlot verlopen. Het is een interessant document dat de Belgische situatie op het vlak van energie goed samenvat. De aanbevelingen van het IEA geven blijk van een grondig doorzicht in het energiebeleid van ons land.

Ik trek als algemene conclusie dat het IEA zeer sterk pleit voor een goede samenwerking inzake energiebeleid. Dat geldt dan in essentie voor een gedeelte lange-termijnvisie voor België, de samenwerking tussen de verschillende beleidsvelden, alsook de samenwerking met de buurlanden. Ik kan me alvast vinden in de analyse dat een goede samenwerking cruciaal is om ons land een succesvolle energietransitie te laten maken.

Het Internationaal Energieagentschap baseerde zich voor zijn analyse inzake de bevoorrading van L-gas (laagcalorisch) op de toelichting door de FOD Economie, die verantwoordelijk is voor de aardgasbevoorradingsszekerheid, en Fluxys, de aardgastransportbeheerder. Beide staan in contact met hun Nederlandse tegenhangers. Zoals al geantwoord op een vraag in deze commissie in februari, zijn er geen nieuwe elementen aan Nederlandse zijde die erop wijzen dat Nederland zijn contractuele leveringsverplichtingen niet zou nakomen.

De oprichting van het fonds is opgenomen in het federale regeerakkoord. We hebben in het verleden bij de federale overheid aangedrongen op de uitvoering van dat engagement en ik zal dat blijven doen.

Infrax zit nog steeds op schema voor conversie op 1 juni. De bevindingen zullen later dit jaar beschikbaar zijn.

Zoals eerder aangekondigd, wil ik een totaalvisie op de energieproductie richting 2030 en 2050 voorstellen. De aangewezen scenario's en maatregelen zullen in het kader van die energievisie overlegd worden met stakeholders en verder uitgewerkt worden. Zoals ik aangekondigd heb, start op 16 juni het project Stroomversnelling. U bent allen van harte uitgenodigd op het startevent.

Ik heb inderdaad met de federale collega van Energie, mevrouw Marghem, overlegd over onder meer de opmaak van een interfederale energievisie. We hebben sowieso afgesproken dat de verschillende entiteiten dit jaar elk hun eigen huiswerk moeten maken. In Vlaanderen heb ik daarvoor al een traject opgezet. In 2017 brengen we alle bouwstenen samen in een interfederaal energiepact, wat natuurlijk niet wegneemt dat we de voorbereidingen daarvoor al kunnen doen en dat we kunnen overleggen over de richting die we uitgaan. Sowieso zal ik mijn verantwoordelijkheid op Vlaams niveau voor mijn en onze bevoegdheden volop opnemen, mijnheer Bothuyne.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Bij dat laatste kan ik me alleen maar aansluiten, minister. Het is inderdaad belangrijk dat we die verantwoordelijkheid ten volle opnemen, zowel inzake energie-efficiëntie als de productie van groene energie, wat het antwoord zou moeten zijn op de uitdagingen die het agentschap stelt in zijn rapport. We kijken alvast uit naar 16 juni voor uw project Stroomversnelling en naar het overleg. We hopen ook dat het parlement daar terdege bij wordt betrokken.

U hebt overleg gehad met uw federale collega. Het is ook nuttig en nodig dat er met de andere deelstaatministers van Energie overleg is. Is dat al gebeurd? Kunt u daar wat meer over vertellen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, op zich hadden we het Internationaal Energieagentschap niet nodig om te weten dat we beter zouden moeten samenwerken, dat we weg moeten van het flip-flopbeleid en dat, als we dat niet op een goede manier doen, het inderdaad moeilijk zal zijn – ik vrees daarvoor, maar ik keur het niet goed – om alle kerncentrales te sluiten tegen 2025. Dat is geen Vlaamse materie, dat besef ik

maar al te goed, maar daarom is die samenwerking en coördinatie tussen de verschillende niveaus heel belangrijk.

Collega Gryffroy heeft al vaker op die nagel van het energiepact en de energievisie geklopt. Ikzelf ben er ook grote voorstander van. Ik hoop nu echt dat er op korte termijn stappen in de goede richting worden gezet. We zullen ons houden aan onze langetermijnvisie, want alleen op die manier zullen we een geloofwaardig alternatief beleid kunnen voeren dat ook voldoende draagvlak zal hebben.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik besef ten volle, mijnheer Danen, dat wij niet op een eiland leven. Vlaanderen is een onderdeel van andere gehelen. Het is niet omdat je niet bevoegd bent voor iets, dat je er geen visie op kunt hebben. Die visie deel ik met de mensen met wie ik ze moet delen. Ik moet ze hier niet gaan uitkramen, over zaken waarvoor ik niet bevoegd ben. Maar ik denk dat ik wel mijn visie kan geven, eerst en vooral binnen mijn eigen partij, waar ik waarschijnlijk ook wel een stem in het kapittel zal hebben als het over energie gaat. Ook met de collega's op federaal niveau kan ik daarover van gedachten wisselen. Het is inderdaad belangrijk dat we beseffen dat wij met hernieuwbare energie ook voor een stuk van een aantal andere zaken afhankelijk zijn, al was het bijvoorbeeld maar op het vlak van opslag.

Mijnheer Bothuyne, ik heb al een gesprek gehad met mevrouw Marghem. Ik zal zo snel mogelijk ook contact opnemen met mijn collega uit het Waalse Gewest, de heer Furlan, en ook met mevrouw Fremault in Brussel, om ook met haar daarover een gesprek te hebben. Want enkel met goede samenwerking kunnen we een stap in de richting van het interfederale pact zetten. En dan spreken we over het confederalistische model, waarbij we vanuit de deelstaten het federale helpen tot stand te komen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, wij zullen u ten volle ondersteunen bij die mooie intenties.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.